

I.Vilks u.c.
Dabaszinības 1.klasei
Lielvārds, 2004

Vārdnīca

Daugavpils pilsētas domes
Vispārējās un profesionālās
izglītības pārvalde
2013

Vārdnīca I. Vilka u.c. autoru mācību grāmatai „Dabaszinības 1.klasei” tapusi Vispārējās un profesionālās izglītības pārvaldes projekta „**Dabaszinību mācīšana bilingvāli vai latviešu valodā 1. – 4. klasē**” ietvaros. Projektu finansē Daugavpils pilsētas pašvaldība.

Projekta vadītāja: Silvija Mickeviča

Darba autori:

Alīna Šumilo – Daugavpils 16. vidusskolas skolotāja

Gunta Ivanova – Daugavpils 3. vidusskolas skolotāja

Irina Žunda – Daugavpils 10. vidusskolas skolotāja

Jeļena Vojevodova – Krievu vidusskolas – liceja skolotāja

Olga Griņoka – Daugavpils 17. vidusskolas skolotāja

Regīna Kirsanova – Daugavpils 15. vidusskolas skolotāja

Svetlana Smirnova – Daugavpils 9. vidusskolas skolotāja

Tatjana Osipova – Daugavpils Centra vidusskolas skolotāja

Vija Leskovska – Daugavpils 13. vidusskolas skolotāja

Tehniskais redaktors: Vjačeslavs Sučiķejs

Vasara laukos.

6. – 7. lpp.

A

atjaunota – *здесь: обновлены*
aka – *колодец*
ap māju – *вокруг дома*
ar ko – *чем*
atrodas – *находится*
atšķiras – *отличается* atraitnītes
– *анютины глазки*
attēlā – *на картинке*
aug – *растет*
augu – *здесь: растений*

B

bērzi – *берёзы*

C

cilvēki – *люди*

D

daudz – *много*
dārzā – *в саду*
domā – *думаешь*

dzīvnieku – *животных*

E

egles – *ёлки, ели*

I

ir iesējušies – *сеются*
ir izremontēta –
отремонтирован
istabas puķes – *комнатные*
цветы
istabā – *в комнате*
izauguši – *вырастают*

K

kā – *как*
kādu – *здесь: какое*
koki – *деревья*
koruši – *ухаживали за ними*
kultūraugi – *культурные*
растения
kuri no aprakstītajiem augiem –
какие из описанных растений

L

lauku sēta – *деревенское*
подворье

M

magones – *мак*
māja – *дом*
mežmalā – *на опушке леса*
milzīgs – *огромный*

N

nav stādījis – *не сажал*
netālu no pilsētas – *недалеко от*
города
neviens – *никто*
no – *от, из, с*

O

ozols – *дуб*

P

pagalma vidū – *посередине*
двора
paši – *сами*
pavadīju – *провёл/ – ела*

petūnijas – *петунии*
pirtiņa – *банька*
puķes – *цветы*

R

redzi – *видишь*
rozes – *розы*

S

savvaļas augi – *дикорастущие*
растения
stādījuši – *сажали*

T

tās (puķes) – *их*
tos (kokus) – *их*
tu – *ты*
tur – *там*

U

un – *и*
uz – *на*

V

vasaru – *лето*

vecā māja – *старый дом*
visapkārt – *вокруг*

Z

zied – *цветут*

Mājas apkārtnē.

8. – 9. lpp.

A

apciemoja – посетил

arī – тоже

atrod – находят

B

barību – пищу, корм

bezdelīgās – ласточки

bezdelīgu mazuļiem – птенцам
ласточки

bija dzirdams – было слышно

D

daudz nerātnību – много
шалостей

dažādi – разные

dažreiz – иногда

dzīvnieki – животные

dzīvo – живут

E

ezis – ёж

eži – ежи

G

gaudo – воет

I

istabā – в комнате

iznāk – выходят

K

kaitina – дразнит

kaķis – кошка

kas – кто

kā – как

kādus – каких

kopā – вместе

kuplaste – с пушистым хвостом

kur – где

L

liekas, ka – кажется, что

M

mājas apkārtnē – в окрестности
дома

mežmalā – на опушку леса

mūs – нас

N

no kā baidās – кого боятся

nobijās – испугался

noslēpās – спрятался

P

pagalmā – во дворе

par savu drošību – о своей
безопасности

paši – сами

pat – даже

patīsti – знаешь

pie pirtiņas – около баньки

putni – птицы

R

redzami – заметны

reiz – однажды

rūpējas – заботятся

S

sagādā – достаёт

saimnieko – *хозайничают*
savvaļas dzīvnieki – *дикие*
животные
sīlis – *сойка*
sīļi – *сойки*
stirnas – *косули*
suns – *пёс*

T
tas (vilks) – *он*
tie (dzīvnieki) – *они*
tu – *ты*

V
vāvere – *белка*
veic – *проделывают*
vilks – *волк*
viņi – *они*

Z
zvirbuļi – *воробьи*

Kaimiņu sēta.

10. – 11. lpp.

A

acis – *глаза*

aitas – *овцы*

atnesto kārumu – *принесённое
лакомство*

B

barot – *кормить*

bez cilvēku palīdzības – *без
помощи человека*

C

cūkas – *свиньи*

D

daudz draugu – *много друзей*

draudzīgi bubinādams –

дружески бубня

dzīvniekus – *животных*

G

gotiņa – *коровка*

govis – *коровы*

gribētu rūpēties – *хотел/ – а бы
заботиться*

Ī

īpaši mīļš – *особенно дорогой*

J

jāaprūpē – *надо ухаживать*

K

kaimiņu sētā –

на соседнем дворе

katru dienu – *каждый день*

kā tu domā – *как ты думаешь*

kāds mājdzīvnieks – *какое
домашнее животное*

kārēs – *почему*

klaigā – *галдят, кричат*

kūtī – *в хлеву*

L

lielas – *большие*

M

man ir – *у меня есть*

man patīk – *мне нравится*

mājdzīvnieki – *домашние
животные*

N

nespēj dzīvot – *не могут жить*

P

pagalmā – *во дворе*

paņem – *берёт*

par kādu mājdzīvnieku – *за каким
животным*

par tiem – *о них*

pretī – *напротив*

priecīgi – *радостно*

purns – *морда*

S

sauc – *зовёт*

samtaini maigs (purns) –
бархатисто нежная

sārti – *розовые*

sivēni – *поросята*

skaji blēdamas – *громко блея*
steidzas – *торопятся*
sveicina – *приветствуют*

T
tam (zirgam) ir – *у него*
tas (zīrgs) – *он*
tev ir – *у тебя есть*
tie (mājdzīvnieki) – *они*

U
uz lauka – *на поле*
uzticīgas – *преданные*

V
vistas – *куры*

Z
zīrgs – *конь, лошадь*

Tīrums un dārzs.

12 – 13. lpp.

A

ar Jāņiem – Янов день

ar tām (nezālēm) – с ними

arī – тоже

aug – растёт

augi – растения

augiem – у растений

augļos – в плодах

augt – расти

audzē – выращивают

Ā

ātri – быстро

B

brīnumaina – чудесная

burkāniem – моркови

C

cilvēki – люди

citiem – другим

D

dārzs – сад

dārzos – в садах

dobēs – на грядках

dzīvnieki – животные

G

graudus – зерно

I

iesējušies – сеются

izmanto – используют

Ī

īpaši – особенно

īpašība – особенность

J

ja – если

jācīnās – надо бороться

jākopj – надо ухаживать

Jāņi – Янов день

K

kas – здесь: которые

kādus – какие

kārēs – почему

kopšanas darbus – работы по
ухаживанию

krāšņi – красочно

kultūraugi – культурные

растения

kvieši – пшеница

L

labība – зерновые

lai iegūtu – что бы получить

laukā – на поле

lauksaimnieki – крестьяне

lapās – в листьях

M

magones – мак

N

nezāles – сорняки

neizgravē – не выполоть

P

paši – сами

par nezālēm uzskata – *сорняками
считаются*

pažīsti –

знаешь

pērkones – *полевая редька*

R

ražo sev barību – *производит
себе корм*

rudzi – *рожь*

rudzu laukā – *на ржаном поле*

rudzupuķes – *василёк*

S

saknēs – *в корнях*

sauc par tīruma nezālēm –

называют полевыми сорняками

savvaļas augus – *дикорастущие
растения*

starp – *между, среди*

T

tad – *тогда*

tās (nezāles) – *они*

tie (augi) – *они*

tīrums – *поле, пашня*

tīrumos – *на полях, пашнях*

to (barību) – *её*

traucē kultūraugu augšanu –

мешают культурным

растениям расти

U

uzkrāj – *накапливают*

V

viss – *все*

visskaistākais – *наиболее*

красивы

Z

zaļo – *зеленеет*

zemenēm – *землянике*

zied – *цветёт*

Pētniecības darbi.

14. – 15. lpp.

A

apskatīt augus – *рассмотреть растения*

atrodas – *находятся*

augiem ir – *у растений есть*

augļi – *плоды*

augsnē – *в почве*

augu lapas – *листья растений*

augu sēklas – *семена растений*

B

barību – *питание*

C

seriņa lapa – *лист сирени*

seriņiem ir – *у сирени*

ciets – *твёрдый*

citas puķes – *другие цветы*

D

divi – *две*

G

galvenie – *главные*

gandrīz visiem augiem – *почти у всех растений*

gribējām – *хотели*

E

eglei – *у ели*

egles lapas – *листья ели*

I

iet bojā – *погибают*

izaug – *вырастает*

izrakām – *выкопали*

J

jeb – *или*

K

ka – *что*

kas – *что*

kā atšķiras – *чем отличаются*

kādā krāsā – *какого цвета*

koks – *дерево*

krūms – *куст*

kur – *где*

L

lakstaugi – *травянистые растения*

laksti – *ботва*

lapas – *листья*

Ļ

ļoti daudziem augiem – *у многих растений*

M

mēs – *мы*

mīkstie stumbri – *мягкие стволы*

mīksts – *мягкий*

N

ne tikai, . . . bet arī – *не только, . . . но и*

no augsnes – *из почвы*

no kādām daļām – *из каких частей*

no krūmiem – *здесь: от кустов*

no sēklām – *из семян*

no ziediem – *из цветов*
polēmām – *решили*
nosalt – *замерзают*
noturēt augu – *удерживать*
растение

O
ozola augļi – *плоды дуба*
ozola lapa – *лист дуба*
ozolam ir – *у дуба есть*

P
padzirdīt – *напоить*
parasti – *обычно*
pētījums – *исследование*
pētniecības darbi –
исследовательская работа
rīrene – *ромашка*
rīrenei – *у ромашки*
rīreni – *ромашку*
priedei – *у сосны*
priedes lapas – *листья сосны*

R
redzama (sakne) – *видим*

reiz – *однажды*
resns – *толстый*
rudenī – *осенью*

S
saka – *говорит*
sakne – *корень*
saknei ir – *у корня*
sastāv – *состоят*
sauc par – *называют*
skujas – *хвоя*
slēpjas – *прячется*
stumbrs – *ствол*

Š
šaurākas – *уже*

T
tā (sakne) – *он*
tāpēc – *поэтому*
tās pašas lapas vien esot – *те же*
листья
tie (augi) – *они*
tikai – *только*
to (augu) – *его*

U
uzdevumi – *задачи*
uzņem – *берут*

Ū
ūdeni – *воду*

V
vairāki – *несколько*
vairums lapu – *большенство*
vectēvs – *дедушка*
veidojas – *образуются*
veikt pētījumu – *провести*
исследование
vienādi – *одинаковые*
viens – *один*
visi augi – *все растения*

Z
zaļas – *зелёные*
zari – *ветви*
ziedi – *цветы*
ziedošs ozola zars – *цветущая*
ветка дуба
zieds – *цветок*
zīles – *жёлуди*

Dzīvnieka ķermenis.

16. – 17. lpp.

A

acis – *глаза*

ar veiklajām kājām – *ловкими ногами*

arī – *также (тоже)*

aste – *хвост*

astes galiņš – *кончик хвоста*

atšķirīgi – *по – разному*

ausis – *уши*

B

bija – *был*

būtu ciet – *был бы схвачен*

D

dažāda – *разная*

dzīvnieka ķermeni – *тело животного*

G

galva – *голова*

gan vārnai, gan kaķim – *как у вороны, так и у кота*

gatavs uzbrukumam – *готов к нападению*

grozīja melno galvu –

поворачивал чёрную голову

I

ieplestas – *расширены*

izcēlās tracis – *поднялся*

переполох

izskatījās izplūkāta – *выглядел выщипанным*

K

kakls – *шея*

kaķis – *кот*

kas – *кто*

kājas – *ноги, лапы*

kādas – *какие*

klāj – *покрывают*

knābis – *клюв*

kuras – *какие*

Ķ

ķērca – *каркала*

ķermenis – *тело*

ķermeņa daļas – *части тела*

L

lēciens – *прыжок*

lēkāja – *прыгал*

lidoja – *летал*

M

mati – *волосы*

N

nolaisti gar sāniem –

расправлены в стороны

P

pagalmā – *во дворе*

palīdz pārvietoties – *помогает передвигаться*

pieglaustas galvai – *прижаты к голове*

putnēna ķermenis – *птичье тело*

S

saboztas – *взъерошены*

salīdzini – *сравни*

sega – *покров*

skaļi – *громко*

spalvas – *перья*

spārni – *крылья*

Š

šūrojas – *качался*

T

tam (vārnēnam) – *на него*

tikai – *только*

tracis – *переполох*

trīcēja – *дрожал*

U

uzglūnēja – *таращился*

V

vairākas daļas – *многие части*

vārna – *ворона*

vārnēns – *воронёнок*

vecā – *старая*

veido – *образуют*

veidotas – *образованы*

viduklis – *туловище*

viegli šūrojas – *легко качался*

viens – *один*

virināja knābi – *щёлкал клювом*

virs tiem – *над ними*

Z

zem lielās egles – *под большой ёлкой*

Pie lielā akmens.

18. – 19. lpp.

A

aiziet – *уйти*

akmens – *камень*

ar saknēm – *корнями*

augi – *растения*

aug – *растёт*

attīstās – *развивается*

augsnē – *в почве*

B

barību – *корм*

D

dažreiz – *иногда*

dodas – *отправляется*

dzīvās būtnes – *живые существа*

dzīvi – *живые*

dzīvība – *жизнь*

dzīvnieki – *животные*

dzīvo – *живут*

E

elpo – *дышат*

G

guļ – *лежит*

I

iegūst – *получают*

iet bojā – *погибают*

izdara kustības – *делает движения*

izvada nevajadzīgo – *выводит ненужное*

J

ja – *если*

kas – *что*

kā tu domā? – *как ты думаешь?*

kādu – *какой*

kārēs – *почему*

kurā – *в которой*

kustēties – *двигаться*

L

ludinās – *летают*

lielajam – *большому*

M

man patīk – *мне нравится*

mākonis – *облако*

mirdz – *блестит*

N

nedzīvie ķermeņi – *неживые существа*

nedzīvs, nav dzīvs – *неживой*

nekustīgi – *неподвижно*

nespēj – *не могут*

poplūc – *срывают*

notiek – *происходит*

novīst – *завянет*

P

pa taciņas smiltīm – *по песку тропинки*

paši – *сами*

pavērsušas – *повернули*

pie lielā akmens – *у большого камня*

pret sauli – *к солнцу*

puķes – *цветы*

putni – *птицы*

R

rāpo – *ползут*

rīta rasas lāse – *капли утренней росы*

S

sakalst – *засыхает*

saule – *солнце*

skudras – *муравьи*

smiltis – *песок*

T

taciņa – *тропинка*

tauriņi – *бабочки*

tā (zāle) – *она*

tā (puķe) – *он*

tās (skudras) – *они*

tie (ķermeņi) – *они*

turas – *держится*

U

uz – *на*

uzņem barību – *принимают*

пищу

uzsūc ūdeni – *пьют воду*

V

vairojas – *размножаются*

veido vidi – *создают среду*

vērot – *наблюдать*

visapkārt – *езде*

visas – *все*

Z

zaļa – *зелёная*

zaudējusi – *потеряла*

zāle – *трава*

ziedi – *цветы*

Priekšmeti un materiāli.

20. – 21. lpp.

A

ar – с

ar jauno – с новым

apkārt – вокруг

apskaties – осмотри

B

bet – но

būtu – был бы

būvēta – построен

C

caurspīdīgs – прозрачный

D

daudzus priekšmetus –

множество предметов

dažādi – разные

E

elektriskās – электрические

Ē

ērts – удобное

G

galds – стол

galvenais, lai – главное чтобы

glāzes – стаканы

grāmata – книга

I

izgatavot – сделать

izgatavots – изготовлен

izpētīju – рассмотрел

izturīgs – прочный

izturīgāku – прочнейший

ieraudzīsi – увидишь

izmanto – используют

J

jāapietas – обходись

jāģīkojas – обращайся

K

ka – что

kas izgatavoti – которые

изготовлены

kādus – какие

kāpēc – почему

klasē – в классе

krēsls – кресло, стул

L

logos – на окнах

logu rūtis – оконные стёкла

lūzuma vietā – на сломе

M

man salūza – у меня сломался

māju – дом

materiāli – материалы

N

nevarētu – не сможем

no dažādiem materiāliem – из

разных материалов

no dzelzs – из железа

no kā – из чего

no kādiem materiāliem – из каких

материалов

no koka – *из дерева*

no plastmasas – *из пластмассы*

no stikla – *из стекла*

no viena materiāla – *из одного материала*

P

padomā – *подумай*

pareizi vien ir, ka – *правильно, что*

piemēram – *например*

pildspalva – *ручка*

plastmasa – *пластмасса*

priekšmeti – *предметы*

pudele – *бутылка*

R

redzēt – *видеть*

S

sēdi – *сидишь*

smags – *тяжёлый*

spuldzītes – *лампочки*

stikla priekšmeti – *стеклянные предметы*

stikls – *стекло*

Š

šķiedras – *волокна*

T

tad – *тогда*

tāpēc – *поэтому*

tava māja – *твой дом*

tikai – *только*

trausls – *хрупкое*

tu – *ты*

U

uzasināt – *заточить*

uzmanīgāk – *внимательнее*

uz kāda krēsla – *на каком кресле*

V

var – *можно*

varēja redzēt – *были видны*

Z

zīmējot – *рисую*

zīmulis – *карандаш*

Rosība virtuvē.

22. – 23. lpp.

A

arbūzi – *арбузы*
audzē – *выращивают*
augļus – *фрукты*

Ā

āboli – *яблоки*

B

biezpiens/ – *у – творог*
burkāni/ – *us – морковь*

C

citas – *другие*
cukurs – *сахар*
cūka – *свинья*

D

daļas – *части*
dažādu augu – *различных растений*
dažādus – *различные*

dažreiz – *иногда*
dārzeņi – *овощи*
dārzos – *в садах, огородах*
desas – *колбасы*
dodamies – *отправляемся*

Ē

ēdiena garšu – *вкус еды*
ēdiens – *еда*
ēdiena gatavošanai – *для приготовления еды*

G

gaļas izstrādājumi – *мясные изделия*
gaļu – *мясо*
garša – *вкус*
garšīgas (pusdienas) – *вкусный*
govs – *корова*

I

ieciemīti – *самые любимые*
iegūst – *получают*
izmantojam – *используем*
iznāk – *получается*

K

kartupeļi/ – *us – картофель*
kaza – *коза*
kādi/ – *us – какие*
kāposti – *капуста*
konservēt – *консервировать*

Ķ

ķirši – *вишни*

L

labība – *зерновые*
lapas – *листья*
lasīt sēnes – *собирать грибы*
liellopu gaļa – *говядина*

M

maizi – *хлеб*
mandarīni – *мандарины*
miltus – *муку*

N

no kā – *из чего*

I. Vilks u. c. „Dabaszinības 1. klasei”

O

ogas – ягоды

P

pagatavot – приготовить

pārtikas produkti/ – us –
продукты питания

piens – молоко

pusdienas – обед

putns – птица

putraimus – крупы

R

rosās – хлопчут

rosība – суэта, оживление

S

salāti/ – us – салат

salda viela – сладкое вещество

saknes – корни

sāļa viela – солёное вещество

sāls – соль

selerijas – сельдерей

sēnes – грибы

siers/ – u – сыр

sviests – масло

svētdienās – по воскресеньям

T

tās (ogas) – их

tavā ģimenē – в твоей семье

tīrumos – на полях

tu – ты

tūlīt – сразу

U

uzlabo – улучшают

V

vai – или

vai tu zini – знаешь ли ты

var – можно

veselīgas pusdienas – здоровый,
полезный обед

veselīgi – полезно

vielas – вещества

virtuvē – на кухне

vīnogas – виноград

visi – все

Z

ziemai – для зимы

zirņi – горох

zivis – рыба

Ž

žāvējums – копчения

Zooloģiskais dārzs.

24. – 26. lpp.

A

apskatīt – *осмотреть*
apmeklētāju interesi saista –
интерес посетителей связан
ar neparastu svītrojumu – *с*
необычными полосками
ar draugiem – *с друзьями*
astes – *хвосты*
atvesti – *привезены*

B

biju – *был*
bruņurupiči – *черепахи*

Č

čūskas – *змеи*

D

daudz – *много*
daži – *некоторые*
dzīvniekus, kas – *животных,*
которые

E

esi redzējis – *(ты) видел*

F

flamingi – *фламинго*
filmas – *фильмы*

G

gandrīz – *почти*
grāmatas – *книги*
groza – *поворачивают*
guļ – *спят*

I

interesantu – *интересных*
ir arī – *есть также*
izlocījuši – *изогнув*
izveidoti – *созданы*

K

kas – *здесь: которые*
kādas – *какие*
kāpēc – *почему*
krāšņas astes – *роскошные*
хвосты

krokodili – *крокодилы*
kurus – *каких*

L

laiks paskrien – *время*
пробегают
Latvijā – *в Латвии*
lauvas – *львы*
līdzīgas zirgiem – *похожие на*
лошадей

M

mīt Āfrikā – *встречаются*
(живут, обитают) в Африке

N

nekustīgi – *неподвижно*
no tālām, svešām zemēm – *из*
далёких, чужих земель
novērot – *наблюдать*

P

par svešzemju – *о неместных (о*
чужестранных)

paskrien nemanot – *пробегает незаметно*
rāvi – *павлины*

R
redzēt – *увидеть*
retāk sastopami dzīvnieki – *редко встречаемые животные*

S
savā dzimšanas dienā – *в свой день рождения*
savā mītnē – *в своём жилище*
savvaļā – *на воле (в дикой природе)*
staigā – *гуляют (ходят)*

T
tās (zebras) – *они*
tev patiktu – *тебе понравилось бы*
tievos kaklus – *тонкие шеи*
tur var – *там можно*

U
uzzīmēt – *нарисовать*

V
var – *можно*
varenās lauvas – *могущественные львы*

Z
zebras – *зебры*
zoologiskais dārzs – *зоологический сад, зоосад*

Diena un nakts.

28. – 29. lpp.

B

beidzas – закончился

bērni – дети

C

cilvēki – люди

D

dara mājas darbus – делают
домашние дела

diena ir gara – день длинный
dienā – днём

dienas sākumi – начало дня
dienas beigu daļu – конечную
часть дня

debesīs – в небе

dodas uz darbu – отправляются

E

es guļu – я сплю

Ē

ēd vakariņas – едят ужин

G

gaišs – светлый

guļ – (все) спят

Ģ

ģimene ir kopā – семья вместе

I

izlien vāvere – выползает белка
iestājas nakts – наступила ночь

iet uz skolu – идут в школу

J

jaunai dienai – для нового дня
jāguļ – надо спать

K

kad – когда

kas – что

kaut ko dara – что – то делают

kas notiek – что происходит

kā – как

kārēs – зачем, почему

kļūst gaišs – становится
светло

kļūst tumšs – становится
темно

krāj spēkus – накапливают силы

M

mācās – учатся

Mēness – Луна

mostas daba – природа
просыпается

N

naktī – ночью

no rīta – с утра

no migas – из гнезда

noriet saule – заходит солнце

P

pa dienu – днём

pie debesīm – на небе

pienāk nakts – наступает ночь

putni – птицы

S

sauc par rītu – *называют утром*

sauc par vakaru – *называют*

вечером

sāk dziedāt – *начинают петь*

sākas diena – *начинается день*

seko – *следуют*

skatās televizoru – *смотрят*

телевизор

spīd – *светят (звёзды)*

strādā – *работают*

viena otrai – *одна за другой*

visi – *все*

Z

zvaigznes – *звёзды*

T

tumšajās debesīs – *в тёмном*

небе

tumšs – *темный*

U

uzlec saule – *встаёт солнце*

V

vai – *или*

vakarā – *вечером*

vecāki – *родители*

vien – *и только*

Pulkstenis.

30. – 31. lpp.

A

ar tiem – по ним

ar to nosaka laiku – по ним

определяют время

arī – тоже

atkal – опять

C

sik ātri – на сколько быстро

sik – сколько

sīparus – цифры

D

dažādi – разные

diena – день

diennaktī – в сутках

diennakti – сутки

domā – думаешь

E

elektroniskajam pulkstenim – у

электронных часов

es – я

I

ir vajadzīgs – необходимы

ir – есть

izkusa – таяла

izmanto – используют

iztecēja – вытекала

J

jauna diena – новый день

jāmāk – надо уметь

jāpazīst – надо знать

jāsteidzas – надо спешить

K

kā lai – как бы

kādus – какие

kārēs – зачем

kopā – вместе

L

laiku noteica – время

определяли

lietoja – использовали

M

mehāniskajam pulkstenim – у

механических часов

mērīšanai – для измерения

minūšu – минутная

N

nakts – ночь

nav rādītāju – нет стрелок

noteikt – определить

P

pēc ēnas atrašanās vietas –
исходя из места расположения
мени

pēc pulksteņa – по часам

pēc tā – по тому

pulksteni – часы

R

rāda – показывают

rādītāji – стрелки

S

saules pulkstenis – *солнечные часы*

seko – *следует*

senos laikos – *в древние времена*

smilšu pulksteni – *песочные часы*

smiltis – *песок*

stundu – *часовая*

svece – *свеча*

sveču pulksteni – *часы – свечи*

T

tas (pulkstenis) – *они (часы)*

tās veido – *они составляют*

to nenokavēju – *в неё не опоздал*

Ū

ūdens pulksteni – *водяные часы*

ūdens – *вода*

U

un – *и*

uz skolu – *в школу*

V

vai – *или*

vajadzīgs – *нужны (часы)*

viena otrai – *один за другим*

vienā stundā – *в одном часе*

viens no senākajiem – *один из самых старых*

24 stundas – *24 часа*

60 minūtes – *60 минут*

Debespuses.

32. – 33. lpp.

A

acīs spīd – *в глаза светит*

aizēnos – *затенит*

allaž – *всегда*

atcerēties – *вспомнить*

atrast varu – *найти могу*

austrumi – *восток*

B

bet – *а*

bet vajag – *а надо*

bez saules – *без солнца*

būs iestādīta – *будет посажена*

būs pagrūti – *будет трудно*

D

daru – *делаю*

debespuses – *стороны света*

dienas vidū – *в середине дня*

dienvidi – *юг*

dienvidos – *на юге*

dienvidu pusē – *с южной*

стороны

dienvidus – *юг*

domāja – *думала*

dus – *спит, дремлет*

Ē

ēna – *тень*

G

garo rupu – *высокий боб*

I

iestādīja – *посадила*

J

ja – *если*

jāguļ – *надо спать*

jāizšķir – *надо различать*

jo – *потому что*

jūs – *вы*

K

kad – *когда*

kā – *как*

kārēs – *почему*

ko tad – *что же*

kreisā (roka) – *левая (рука)*

krīt – *падает*

kur – *где*

kurā debespusē – *на какой
стороне света*

L

labajā rokā – *в правой руке*

laika man neatliek – *не
позволяет время*

līdz debesīm – *до неба*

M

māja – *дом*

meitenīte – *девочка*

meklēt – *искать*

man (rokā) – *у меня (в руке)*

N

naktī – *ночью*

nāk miegs – *спать хочется*

neatliek – *не позволяет*

nīkuļos – *зачыхнет*

no galvas – *наизусть*
no kāda vārda – *от какого слова*
no vārda – *от слова*

P
pie mājas – *возле дома*
prasīst – *спросите*
pret sauli vērties – *по солнцу ориентироваться*
pretējā pusē dienvidiem – *на противоположной стороне от юга*
rupa – *боб*
pusdienā – *в обед*

R
radies – *произошло*
redzama – *видно*
rietēt – *заходить*
rietumi – *запад*

S
sauc par austrumiem – *называется востоком*

sauc par rietumiem – *называется западом*
saule – *солнце*
saule lec – *солнце встает*
saule riet – *солнце заходит*
saules būs gana – *солнца будет достаточно*
skar svaigos austrumus – *касается свежего востока*

T
tad – *тогда*
tai (rupai) būs jāaug – *он (боб) должен будет расти*
tas – *это*
to (rupu) – *её*
to debespusi – *та сторона света*
tos (dienvidus) – *его (юг)*

U
uz ziemeļu pusi – *на север*

V
vai būs – *будет ли*

vai būs gana silts – *будет ли достаточно тепло*
vai rupa izaugs – *вырастет ли боб*
vai te spīdēs – *будет ли здесь светить*
vārds – *слово*
viņa – *она*

Z
ziemeļi – *север*
ziemeļu puse – *северная сторона*
ziemeļu pusē – *с северной стороны*

Gadalaiki.

34. – 35. lpp.

A

aiz muguras – *за спиной*

(*прошла*)

apsniguši – *заснеженные*

ar pirmo skolas dienu – *с первым*

школьным днем

arī – *так же*

arvien biežāk – *все чаще*

atlido – *прилетают*

atpūšas – *отдыхают*

atrast – *находить*

augļi – *фрукты*

auksts – *холодный, холодно*

ārā – *на улице*

B

barību – *корм*

briest – *зреет*

bungo – *барабанят*

C

cilvēki – *люди*

citi – *другие*

cits citam – *друг за другом*

Č

čab – *шелестят*

četri – *четыре*

D

daļa dzīvnieku – *часть*

животных

devušies ziemas guļā – *впали в*
спячку

dienas – *дни*

dzeltenī – *желтые*

G

gadalaiki – *времена года*

gadā – *в году*

gads – *год*

garas – *длинные*

I

izplaukst – *расцветают*

Ī

Īsas – *короткие*

K

kad – *когда*

kā – *как*

ko dara – *что делают*

koki – *деревья*

kokiem – *на деревьях*

krāsojas – *окрашиваются*

krūmiem – *на кустарниках*

L

labība – *зерно*

lapas – *листья*

ledus – *лед*

lietus lāses – *капли дождя*

M

mācību laiks – *время учёбы*

meža dzīvnieki – *лесные*

животные

N

naktis – *ночи*

I. Vilks u. c. „Dabaszinības 1. klasei”

nedarbi – *шалости*

nogatavojas – *созревают*

pokūst – *тает*

popietnākais – *основное*

novāc ražu – *собирают урожай*

P

pa palodzi – *по подоконнику*

pavasara puķes – *весенние*

цветы

pavasaris – *весна*

pavasārī – *весной*

piemirsušies – *позабыты*

putni – *птицы*

rūlas – *пытаются*

rūš – *дует*

R

ražas novākšanas laiks – *пора*

уборки урожая

rudens – *осень*

S

sarkani – *красные*

sākas – *начинаются*

seko – *следуют*

sēklas – *семена*

sēņu laiks – *пора грибов*

silts – *тепло*

sniegpārslas – *снежинки*

sniegs – *снег*

stāda – *сажают*

svilpo – *свистит*

T

tuvojas beigām – *приближается*

к концу

U

uzzied – *расцветают*

V

vasara – *лето*

vasarā – *летом*

vasaras darbi – *летние работы*

vējš – *ветер*

virpuļo – *кружатся*

viss – *все*

Z

zaļo – *зеленеет*

zemes darbi – *земельные*
работы

zemē – *в землю*

zied – *цветёт*

ziema – *зима*

ziemā – *зимой*

Kalendārs.

36. – 37. lpp.

A

arvienojas – *объединяются*

ar aplīti – *в кружок*

arvelku – *обвожу*

ar 1. janvāri – *с 1 января*

B

brīdis – *момент*

C

cik dienu – *сколько дней*

cik mēnešu – *сколько месяцев*

D

datums – *дата*

daudz darbu – *много дел*

decembris – *декабрь*

dienas – *дни*

dzimšanas dienas – *дни*

rojdenia

G

gada pēdējais mēnesis –

последний месяц года

gadā – *в году*

gads seko gadam – *год следует*

за годом

I

ir iekrāsoti sarkani – *закрашены*

красным

izdarīt – *сделать*

izlasīt grāmatu – *прочитать*

книгу

Ī

īpašības – *особенности*

īsāks – *короче*

J

jaukais – *весёлый*

Jaungads – *Новый год*

jauns gads – *новый год*

jāzina – *надо узнать*

K

kad – *когда*

kalendārā – *в календаре*

kalendārs – *календарь*

kas tā par dienu – *что это за*

день

katrai nedēļas dienai – *у каждого*

дня недели

katram mēnesim – *у каждого*

месяца

kopā – *вместе*

kurš gads ir šogad – *какой*

теперь год

L

lai to – *что бы это*

M

māmiņas, tēta un draugu

dzimšanas dienas datumus –

даты дней рождения мамы,

папы и друзей

mēnesi – *месяц*

mēnesī – *в месяце*

N

nedēļas dienas – *дни недели*

nedēļā ir – *в неделе*

nedēļās – *в недели*

nosauc – *назови*

nosaukums – *название*

noskaidrotu – *выяснить*

P

parasti – *обычно*

piparkūku un dāvanu laiks –
время печенья и подарков

R

reiz pienāks – *наступит*

S

savs – *свое*

sākas – *начинается*

septiņas dienas – *семь дней*

skaita – *считают*

svētku datumi – *праздничные
даты*

Š

šis – *этот*

T

tajā ir – *в нём*

tas ir – *это*

tā – *здесь: так*

tikai – *только*

U

uzziedēt puķe – *расцвести
цветок*

V

vairākas – *несколько*

var – *можно*

vārds – *название*

vienā nedēļā – *за одну неделю*

veido – *образуют*

Z

Ziemassvētki – *Рождество*

Garums.

38. – 40. lpp.

A

aptuveni – *примерно*

ar mērīšanu – *измеряя*

ar zīmuļiem – *с карандашами*

arī – *тоже*

augstāka – *выше*

automašīnā – *в машине*

B

bērni – *дети*

biezāka – *толще*

bieži vien – *часто*

bikses – *брюки*

C

centimetrus – *сантиметры*

cik – *сколько*

cik garas – *какой длины*

cik garš es esmu – *какой у меня
рост*

cilvēkiem – *людям*

citās – *другие*

D

durvju augstumu – *высоту
дверей*

G

garāks – *длиннее*

garuma mērīšanai – *для
измерения длины*

garuma mērvienība – *мера
длины*

grāmata – *книга*

I

izmanto – *используют*

izmērīt – *вымерить*

J

jaunās bikses – *новые брюки*

jāpērk – *надо покупать*

jāsēž – *надо сидеть*

K

kas garāks – *что длиннее*

kamēr – *пока*

kā – *как*

kādas – *какие*

kopīga – *общая*

kura – *которая*

kurš – *который*

klases meitenes –
одноклассницы

L

lielā salīdzināšanas diena –
великий день сравнений

lielumu – *размер*

lineāls – *линейка*

M

mazāku priekšmetu mērīšanai –
*для измерения небольших
предметов*

māja – *дом*

metrs – *метр*

mēra – *меряют*

mērīt – *мерить*

mērvienība – *мерка*

I. Vilks u. c. „Dabaszinības 1. klasei”

N

neesi izaudzis – *не вырос*
nozīmē – *означает*

P

papīra lapas garumu – *длину*
бумажного листа
pēdas – *стопы*
plauksta – *ладонь*
priekšmetu garumu – *длину*
предметов

S

salīdzināt ar zināmu lielumu –
сравнить с известной
величиной
saspraude – *скрепка*
saspraudēs – *в скрепках*
senos laikos – *в давние времена*
soļus – *шаги*
speciālā sēdekļītī – *в детском*
кресле
svarīgi zināt – *важно знать*
svārku garums – *длина юбки*
svārkus – *юбку*

Š

šodien – *сегодня*
šāda – *такая*
šī – *эта*

T

tad – *тогда*
tava – *твоя*
tādā gadījumā – *в таком случае*
tev – *тебе*
to – *это*
trīs – *три*
tu – *ты*

V

vai – *или*
vai tu zini – *знаешь ли ты*
vajadzīga – *нужна*
valkā – *носят*
var noteikt – *можно определить*
vienā metrā – *в одном метре*
viņi – *они*

Z

zini – *знаешь*

zīmulis – *карандаш*

zīmuļos – *в карандашах*

Es esmu cilvēks.

42. – 43. lpp.

A

ar citām dzīvajām būtnēm – *с другими живыми существами*

ar ko – *чем*

atbildēja – *ответил*

atšķirība – *отличие*

attēlotu – *изобразил/ – а*

augt – *расти*

C

cilvēkam ir – *у человека*

cilvēks – *человек*

D

darboties – *действовать*

daudz kopīgu pazīmju – *много общих признаков*

dabas daļa – *часть природы*

dabā – *в природе*

dibina ģimenes – *создаёт семьи*

dzīva būtne – *живое существо*

dzīvnieks – *животное*

E

elpo – *дышит*

es – *я*

G

gaiss – *воздух*

K

kas – *что*

kas tad ir cilvēks ? – *кто такой человек?*

kas es īsti esmu ? – *кто я?*

kāda – *здесь: одна*

ko – *что*

kuras pazīmes – *какие признаки*

kustēties – *двигатся*

L

līdzīgas – *похожие*

Ļ

ļoti svarīga – *очень важная*

N

no dzīvniekiem – *от животных*

O

organismi – *организмы*

P

pierāda – *доказывает*

R

rada pēcnācējus – *производит потомство*

reiz – *однажды*

S

saprātīgs – *разумный*

spēj domāt – *способен мыслить*

T

tāpat kā – *так же как*

tāpēc – *поэтому*

tētīm jautāju – *спросил у папы*

to , ka – *то, что*

tomēr – *всё же*

tu esi – *ты*

U

uzņem barību – *принимает*
пищу

Ū

ūdeni – *воду*

V

viena no daudzajām dzīvajām
būtnēm – *одно из многих живых*
существ

viņam vajadzīgs – *ему нужен*

visi citi – *все другие*

var – *может*

Z

zīmējumā – *на рисунке*

Man ir ķermenis.

44. – 45. lpp.

A

aplūko – *рассматривает*

ar kājām – *ногами*

ar rokām – *руками*

atrodas – *находятся*

B

balsta ķermeni – *поддерживает*

C

celt – *поднимать*

cilvēka ķermeni – *тело человека*

citi – *другие*

D

darbības – *действия*

darīt visus darbus – *делать*

любую работу

domāju – *думаю*

G

galva – *голова*

galvenās – *главные*

I

iet – *идти*

K

katrai ķermeņa daļai – *у*

каждой части тела

kas ir – *что такое*

kā – *как*

kādi uzdevumi – *какие задачи*

kādu mantiņu – *какую – нибудь*

вещь

kājas – *ноги*

kājām – *здесь: у ног*

kuņģis – *желудок*

kuras ķermeņa daļas – *какие*

части тела

Ķ

ķermenis – *тело*

ķermenī – *в теле*

ķermeņa daļas – *части тела*

ķermeņa darbību – *работу тела*

L

lekt – *прыгать*

Ļ

ļoti kustīgas – *очень подвижные*

M

māsiņa – *сестричка*

N

neapazīst – *не знает*

nezin – *не знает*

no kuras – *из которой*

O

orgāni – *органы*

organizē – *организует*

P

par mazo māsiņu – *о маленькой*

сестричке

piedalās domāšanā –

участвует в мышлении

piedalās lasīšanā – *участвует*

в чтении

plaušas – *легкие*
rūlas satvert – *пытается*
схватить

R

rokas – *руки*
rokām – *у рук*
rumpis – *туловище*

S

salīdzināt ar skolotāju istabu –
сравнить с учительской
savi uzdevumi – *свои задачи*
savu ķermeni – *свое тело*
savus pirkstņus – *свои пальчики*
sirds – *сердце*
skriet – *бежать*

T

tajā (ķermenī) – *в нём*
tas (ķermenis) – *оно*
tā (galva) – *она*
tie (orgāni) – *они*
tiek vadīta visa skolas dzīve –
руководят всей жизнью школы

to – *здесь: это*

V

vada – *руководит*
var – *можно*
veic – *делает*
veido – *создаёт*
veidots – *создан*
vēl – *ещё*

Es sajūtu pasauli.

46. – 47. lpp.

A

acis – *глаза*

aiz loga – *за окном*

ar aizvērtām acīm – *с закрытыми глазами*

ar ausīm – *ушами*

ar ādu – *кожей*

ar degunu – *носом*

ar mēli – *языком*

B

bet – *но*

blakus – *рядом*

C

cik garš tas ir! – *какой вкусный!*

D

dažreiz – *иногда*

deguns – *нос*

dzirdēt – *слышать*

dzirdu – *слышу*

E

es esmu viens – *я один*

Ē

ēdiens – *еда*

G

garšīgs (ēdiens) – *вкусная*

gribas – *хочется*

I

iegribas – *захотелось*

ierejas suns – *залаяла собака*

ierūcas mašīna – *заревела машина*

K

ka – *что*

kā tas smaržo – *как пахнет*

kārtoju – *убираю*

ko var – *что можно*

L

lietas – *вещи*

M

man – *мне*

mēle – *язык*

mizu – *кожуру*

N

ņēmu – *снимаю*

P

rabūt vienam – *побыть одному*

paņēmini pats – *попробуй сам*

paņemt rokā – *взять в руку*

paņiri – *бумажки*

pēc brīža – *чуть позже*

R

redzēt – *видеть*

redzu – *вижу*

rotaļlietas – *игрушки*

S

sagaršot – *попробовать*

sajust – *почувствовать,*

ощутить

saost – *понюхать*

saožu – *понюхаю*

sataustīt – *потрогать*

savas – *свои*

Š

šķirstu grāmatas – *листаю книги*

T

tad – *тогда*

tos – *их*

V

vai – *или*

vai tad – *разве*

var noteikt – *можно определить*

varu aptaustīt – *могу потрогать*

Z

zīmēju – *рисую*

zīmuļi – *карандаши*

Par ķermeni ir jā rūpējas.

48. – 50. lpp.

A

apgaismojumam jābūt tādām, lai –
*освещение должно быть
таким, чтобы*

B

biju – (я) *был*
bieži – *часто*

C

cik labi būtu! – *было бы хорошо*

D

daļa no maniem darbiem – *часть
моих работ*
dažreiz – *иногда*
dienas režīms – *режим дня*
doties uz vannasistabu – *идти в
ванную*
drēbes – *одежда*
dzirdei – *для слуха*

Ē

ēdienreizes – *время приёма
пищи*
ēnu – *тень*

G

gulēt – *спать*

I

ilgstošs – *длительный*
ievēro – *соблюдаешь*

J

jāceļas – *надо вставать*
jāguļ – *надо спать*
jāievēro – *надо соблюдать*
jāiet – *надо идти*
jāmazgā rokas – *надо мыть руки*
jāmazgājas – *надо умываться*
jārūpējas – *надо заботиться*
jāsporto – *надо заниматься
спортом*
jātīra zobi – *надо чистить зубы*
jāuzturas – *надо находиться*
jāvalkā – *надо носить*

K

kad – *когда*
katru rītu – *каждое утро*
kaitīgi – *вредно*
kurus no ieteikumiem – *какие
советы*
kāpēc – *зачем, почему*

L

lai cilvēks būtu – *чтобы человек
был*
līst gultā – *залесть в постель*

M

mazs – *маленький*
mīļākā atpūta – *самый любимый
отдых*

N

nākas pārvarēt – *приходится
превозмочь*
neradītu – *не создавала*

P

par ķermeni – *о теле*

pārāk ilgi – *слишком долго*
pēc tualetes lietošanas – *после*
использования туалета
pietiekami daudz – *достаточно*
много
pirms ēšanas – *перед едой*

R

rakstot – *когда пишешь*
rūpes par ķermeni – *забота о*
теле

S

sēdēt pie datora – *сидеть у*
компьютера
skaists – *красивый*
skaļš – *громкий*
skatīties – *смотреть*
slinkumu – *лень*
stāstīja – *рассказывала*
svaigā gaisā – *на свежем*
воздухе

T

tagad – *теперь*

tavā vecumā – *в твоём*
возрасте
tā negribas – *так не хочется*
tīras – *чистая*
tomēr – *всё – таки*
troksnis – *шум*

U

uzreiz – *сразу*

V

vajadzīga atpūta – *нeбходим*
отдых
vakaros – *вечерами*
vesels – *здоровый*
vienā un tajā pašā laikā – *в одно*
и то же время

Z

zobi – *зубы*
zīmējot – *когда рисуешь*

Cilvēka veidotas un dabiskas ainavas.

52. – 53. lpp.

A

ainavas – *пейзажи*

akmeņainais jūras krasts –
каменистый берег моря

alas – *пещеры*

ar briestošām rudzu vārpām – *со
зреющей рожью*

ar lielo ozolu – *с большим дубом*
atceros – *вспоминаю*

C

cilvēka veidotas – *созданные*
человеком

cilvēks – *человек*

citas – *другие*

D

daba – *природа*

dabas ainava – *природное
сообщество*

dabiska ainava – *естественный
природный пейзаж*

daļu no tām – *часть из них*

dārzā – *в огороде*

dzīvais – *живое*

E

ezers – *озеро*

G

gurķu dobe – *грядка с огурцами*

I

iela – *улица*

K

kā atšķiras – *как отличается*

klintis – *скалы*

ko – *что*

ko var – *которые можно*

krastos – *на берегах*

L

lai attēlotu – *чтобы изобразить*

lauku māja – *сельский дом*

M

mežs – *лес*

N

nedzīvais – *неживое*

nofotografēt –

сфотографировать

P

pagalmā – *во дворе*

pagalms – *двор*

pagājušo vasaru – *прошедшее
лето*

parks – *парк*

pati – *сама*

R

redzam – *видим*

S

saule – *солнце*

skats pa klases logu – *вид из
окна*

T

tās visas – *это всё*

tīrums – *поле, пашня*

U

uzzīmēt – *нарисовать*

Ū

ūdenskritums – *водопад*

V

vasarā – *летом*

var – *можно*

veidojis – *создал*

veidojusi – *создала*

vēlreiz – *ещё раз*

vērot – *наблюдать*

viss – *всё*

vistu bars – *стая кур*

Z

ziemā – *зимой*

zīmētu – *нарисовал/ – а бы*

Pilsētas ainava.

54 – 55. lpp.

A

ainava – пейзаж, ландшафт

ar laukiem – с деревней

arī – так же

asfaltētas – асфальтированы

aug – растут

B

baloži – голуби

C

cilvēku izvēlētās vietās – в
местах, выбранных человеком

cilvēku stādīti – посаженные
человеком

cilvēku veidota – созданный
человеком

citāds – другой

D

daba – природа

daudz – много

daudzstāvu – многоэтажные
dzīvei pilsētā – к жизни в городе
dzīvnieku – животных

Ē

ēka – здание

G

gan – и

Ģ

ģimene – семья

I

ielās – на улицах

ielu malās – на обочинах улиц

K

kaijas – чайки

kas ir redzams – что видно

kā – как

ko – что

koki – деревья

L

lauku ainava – сельский
ландшафт

Ļ

ļaužu – людей

ļoti – очень

M

mašīnu – машин

mājas – дома

mēs – мы

modernas – современные

N

nav daudz – не много

nesajauksi – не спутаешь

P

pagalmos – во дворах

parkos – в парках

pārveidota – изменена

piedalīties – участвовать

piemērojušies – приспособились

pilsēta/ – и – город

pilsētas – *городской*

pilsētā – *в городе*

rīles – *утки*

puķes – *цветы*

R

redzam – *видим*

redzēt – *видеть*

S

senlaicīgas – *старинные*

skvērs – *сквер*

T

tavas skolas apkārtnes ainavā – *в*

окружающем ландшафте

твоей школы

tev tuvākā pilsēta – *ближайший*

город

V

var – *можно*

vārnas – *вороны*

veidošanā – *в создании*

vērojam – *наблюдаем*

vislabāk – *лучше всего*

viss – *все*

Z

zied – *цветут*

zvirbuļi – *воробьи*

Parka ainava.

56. – 57. lpp.

A

ar draugiem – *с друзьями*
ar saviem mazuļiem – *со своими
малышами*
atpūšas – *отдыхают*

B

bieži – *часто*

C

cilvēku veidota ainava –
созданный человеком
ландшафт

D

daudzi no tiem – *многие из них*
dīķi – *пруды*
domā – *думаешь*
dzirdēt – *слышать*

G

gandrīz – *почти*

gulbji – *лебеди*

I

ik pa gabaliņam – *тут и там*
ir izvietoti – *поставлены*

K

kā – *как*
kādi augi – *какие растения*
kanāli – *каналы*
katrā – *в каждом*
kā – *как*
koki – *деревья*
ko – *что*
krūmi – *кусты*
kultūraugi – *культурные
растения*

N

noteiktā kārtībā – *в
определённом порядке*
nošļūkt pa slidkalniņu –
спуститься с горки

P

parka ainava – *ландшафт парка*
parkā – *в парке*
parks – *парк*
parkos – *в парках*
pastaigājas – *гуляют*
pašūpoties šūpolēs –
покачаться на качелях
peld – *плавают*
pie vecām pilīm un muižām – *у
старых замков и поместий*
pīles – *утки*
pilsētā – *в городе*
puķes – *цветы*
putnu balsis – *птичьи голоса*

S

sastopami – *встречаются*
satikties – *встретиться*
savvaļas – *дикорастущие*
skaisti – *красивые*
skolēni – *ученики*
solīņi – *скамейки*
stādīti – *посажены*

svešzemju augi – *чужеземные
растения*

T
tajos (dīķos) – *в них*
tur – *там*

U
un – *и*
uzturēt skaistu – *поддерживать
красивым/ой*

V
vai – *или*
varētu palīdzēt – *могли бы
помочь*
var – *можно*
veci cilvēki – *пожилые люди*

Z
zīmētu – *нарисовал/а бы*

Pļavas ainava.

58. – 59. lpp.

A

ainava – *ландшафт*

atrodas – *находятся*

ar ko atšķiras – *чем отличается*

aug – *растёт*

Ā

āboliņi – *клевер*

B

balts lauks – *белое поле*

bites – *пчёлы*

C

cik dažādi – *насколько разные*

cikādes – *цикады*

cīruļi – *жаворонки*

D

dabiska ainava – *естественный ландшафт*

daudz ziedu – *много цветов*

dzīvo – *живут*

G

galvenie – *главные (основные)*

griezes – *коростели*

I

ierīko – *устраивают*

K

kad – *когда*

kas gan – *что же такое*

kā – *как*

ko dara – *что делают*

koks – *дерево*

krūms – *куст*

Ķ

ķirzakas – *ящерицы*

L

lakstaugi – *травянистые растения*

ligzdas – *гнезда*

M

māriņi – *божья коровка*

mīt – *встречаются (обитают)*

N

poņiņas zālē – *ляжешь в траву*

P

ramanīt – *заметить*

peles – *мыши*

rīpenes – *ромашки*

rļava – *луг*

rļavā – *на лугу*

R

retumis – *редко (изредка)*

S

saistās ar vasaru – *связано с летом*

sajust – *почувствовать*

saules tveice – *солнечный зной*

sienāži – *кузнечики*

sildās – *греются*

skudras – *муравьи*

smaržo un san – *пахнет и гудит*

smilgas – *мятлики*

starp tīrumiem un mežiem –

между полями и лесами

T

tajā (zālē) – *в ней*

tauriņi – *бабочки*

tikai – *только*

timotiņi – *тимофеевка*

U

upju krastos – *на берегах рек*

uz akmeņiem – *на камнях*

uzzīmētu – *нарисовал/ – а бы*

V

vai – *или*

var – *можно*

vienkāršs – *здесь: простое*

vienmēr – *всегда*

Z

ziemā – *зимой*

Meža ainava.

60. – 62. lpp.

A

ainava – ландшафт

alkšņi – ольха

alnis – лось

apse – осина

atšķiras – отличается

aug – растут

augi – растения

augumā viszemākie – по росту
ниже всех

B

baltais vizbulis – ветряница

baravikas – боровики

bērnībā – в детстве

bērzi – березы

bērziņas – сыроежки

bieza – густая

brūnas – коричневые

C

citi – другие

D

dabiska ainava – естественный
ландшафт

daudz – много

dzeltenas – жёлтые

dzīvnieki – животные

dzīvo – живет

E

egles – ели

G

gailenes – лисички

galvenie – главные

I

ieņem – занимает

ieraudzīt – увидать

ievas – черёмуха

izlien – вылезают

K

ka – что

kadiķis – можжевельник

kā – как

klāj – покрывают

ko dara – что делают

koki – деревья

kopā – вместе

kreimenes – ландыши

krūmi – кусты

Ķ

ķērpji – лишайники

L

lakstaugi – травянистые
растения

lazdas – орешник

lielākais – самый большой

M

man likās – мне казался

mežacūkas – кабаны

mežā – в лесу

mežs – лес

milzīgs – огромный

N

noslēpumains – загадочный

P

papardes – папоротники
pasakas – сказки
pavasārī – весной
pilns rūķīšiem un raganām –
полный гномиков и ведьм
priedes – сосны
priēžu – сосен

R

rubeņi – тетерева
rudeņos – осенью

S

sarkanās – красные
sega – одеяло
sēņu cepurītes – шапочки грибов
sīku – мелких
skudru – муравьев
slejas – тянутся
stirnas – косули
sūnas – мхи
svarīgu vietu – важное место

T

tagad – теперь
tās bija – это были
tie visi – все они
tikai – только
tipiski – типичные

Ū

ūrji – филины

V

vaboļu – жуков
vasarā – летом
vāveres – белки
veido – создают
visaugstāk – выше всех
visvairāk – больше всего

Z

zaķi – зайцы
zem kokiem – под деревьями
zemi – землю
ziemā – зимой
zilās vizbulītes – печёничица
zinu – знаю

Latvijas novadi.

64. – 65. lpp.

A

ar pacēlumiem un ieliekumiem – *с высотами и впадинами*
ar tās dabu un pilsētām – *с её природой и городами*
atrodas – *находится*
atšķiras – *различаются*
attēlot – *изобразить*

B

Baltijas jūra – *Балтийское море*

D

daba – *природа*
diezgan – *довольно*
dziļū leju (nav) – *глубоких впадин (нет)*
dzīvesvieta – *местожительство*
dzīvo – *живёшь*

E

ezers – *озеро*

G

grūti – *тяжело*

I

iedala novados – *делят на края*
ieliekumi – *впадины*
izsenis – *издавна*

K

kalns – *гора*
kartē – *на карте*
katrā no tiem – *в каждом из них*
ko – *что*
kur – *где*
kurā novadā – *в каком крае*

L

Latvijas kartē – *на карте Латвии*
līdzena – *ровная*
leja – *низина/впадина*

Ļ

ļoti – *очень*

M

mijas – *чередуются*

N

nav – *нет*
nedaudz – *немного*
neliela – *небольшая*
nodarbošanās – *занятие*
novadi – *края*

P

pacēlumi – *высоты*
par savu novadu – *про свой край*
parādi to – *покажи его*
pastāstīt – *рассказать*
pasaules kartē – *на карте мира*
pie – *у, около*

S

saskatīt – *разглядеть*

T

tava (dzīvesvieta) – *твоё*

tā (valsts) – *оно*

tik maza – *такая маленькая*

to (valsti) – *его*

tomēr – *всё же*

tu – *ты*

U

upe – *река*

V

vairāk upju, ezeru – *больше рек,
озёр*

valsts – *государство*

var – *можно*

vari (tu) – *можешь (ты)*

vietas – *места*

vietām – *местами*

Z

zemes virsa – *поверхность
земли*

Kurzeme.

66. – 67. lpp.

2 metrus augstais – 2 метра
высотой

A
ainava – пейзаж
atrodas – находится

B
Baltijas jūra – Балтийское море

G
garš – длинный

I
ietek jūrā – впадает в море

J
jūras malā – на берегу моря

K
kādas pilsētas – какие города
krasts – берег

Kurzeme – Курземе
Kurzemei – у Курземе
Kurzemē – в Курземе
kur – где

L
Latvijas rietumu novads –
западный край Латвии
laukakmeņi – валуны
lielākā – самая большая
lieli – большие

M
meži – леса

N
no tavas dzīvesvietas – от
твоего места жительства
no visiem novadiem – из всех
краев

O
ostas pilsēta – портовый город

P
pilsēta – город

R
raksturīgi – характерны
riet saule – заходит солнце
rietumu virzienā – в направлении
запада
Rīgas līcis – Рижский залив

T
tieši tā – именно так

U
upe – река
uz kuru pusi – в какую сторону
uz to pusi – в той стороне

Ū
ūdenskritums – водопад

V
vai tas nozīmē – означает ли
это
vakaros – вечерами

Ventas krastā – *на берегу*

Венты

viena no skaistākajām vietām –

одно из самых красивых мест

vieta – *место*

virziens – *направление*

vistālāk – *дальше всего*

Z

ziemeļu daļā – *в северной части*

zīmētu – *рисовал/ – а бы*

Jūra.

68. – 69. lpp.

A

apskalo – *омывает*

ar ko atšķiras – *чем отличаются*

atrodas – *расположены*

B

Baltijas jūra – *Балтийское море*

D

daļa no okeāna – *часть океана*

dziļi – *глубоко*

I

iesitas – *падают*

iestiepjas – *углубляется*

ietek – *впадают*

ītin labi – *весьма хорошо*

J

ja – *если*

jūra – *море*

jūras daļa – *часть моря*

jūras dibenu – *морское дно*

jūras līcis – *морской залив*

jūrā – *в море*

K

ka – *что*

kad – *когда*

kas – *который, что*

kāda – *какая – то*

kāpas – *дюны*

klāj – *покрывает*

krastā – *на берег*

L

Latvijas Kurzemes daļu –

Курземскую часть Латвии

lielāko daļu Zemes – *большую*

часть Земли

līcis – *залив*

M

met – *выбрасывает*

milzīgais – *огромный*

mums tuvākā jūra – *ближайшее*

море

mutē – *в рот*

N

nākdami no jūras – *идушие с моря*

neticami – *невероятно*

P

parasti – *обычно*

Pasaules okeāns – *мировой океан*

peldoties – *купаюсь*

piekrastes joslā – *в прибрежной полосе*

piepilda – *заполняет*

pludmales beigās – *в конце пляжа*

R

rāmā laikā – *в тихую погоду*

S

sajust – *почувствовать*

saputina – *надувают*

sauc – *называют*

sauszemē – *в сушу*

sāļš ūdens – *соленая вода*

septiņas – *семь*

smiltis – *песок*

smilšu rauguri – *песчаные*

холмы

stāstīja – *сказал*

T

tā ir tik liela – *оно на столько*

большое

tās krastos – *на его берегах*

tās (smiltis) – *его*

tētis – *папа*

to – *это*

U

upes – *реки*

Ū

ūdens – *вода*

V

valstis – *государства*

var – *можно*

veidojas – *образуются*

vēji – *ветры*

viļņi – *волны*

virsmā – *поверхность*

Z

Zemes virsmas zemāko daļu –

самую низкую часть

поверхности Земли

Latgale.

70. – 71. lpp.

A

aizaug – *зарастает*

apmēram – *примерно*

atrodas – *находится*

austrumos – *на востоке*

austrumu virzienā – *в восточном направлении*

D

diezgan nelīdzena – *довольно неровная*

dzērvenes – *клюква*

E

ezers – *озеро*

G

gatavo – *изготавливают*

grūti – *тяжело*

I

iekopt – *возделать*

ir jābrauc – *надо ехать*

K

kas jāpasaka – *что нужно сказать*

kas ir – *что такое*

kur aug – *где растет*

L

lai nonāktu – *чтобы добраться*

lielākās pilsētas – *самые большие города*

M

māla traukus – *глиняную посуду*

N

nodarbošanās – *занятие*

no – *из*

noteikti – *обязательно*

P

pasaulē zināma – *известное в мире*

paveras skats – *открывается вид*

pāri visai – *через всю*

pilsētas – *города*

plašus tīrumus – *широкие поля*

purvs – *болото*

R

raksturīga – *характерна*

S

sauc par ezeru zemi – *называют землей озер*

slavena ar podniekiem un keramiķiem – *известна своими гончарами и керамиками*

stāstot par Latgali – *рассказывая о Латгале*

sūnas – *мох*

svētvieta – *святое место*

T

tā ir ļoti mitra vieta – *это очень влажное место*

tāpēc – *поэтому*

U

uz vairāk nekā 20 ezeriem – *на более чем 20 озёр*
uzkāpjot tajā – *взобравшись на него*

V

veidojas – *появляется*
viena no skaistākajām vietām –
одно из самых красивых мест
vislielākie purvi – *самые большие болота*
vistālāk no jūras – *дальше всего от моря*

Ezers.

72. – 73. lpp.

A

arņem – *охватывает*

ar ūdeni pildīts – *наполненное
водой*

atdala – *отделяют*

B

bedrītēs – *в ямках*

D

dabā – *в природе*

dabisks – *природное*

dažreiz – *иногда*

deviņstāvu namus – 9 – *этажные
дома*

dziļi – *глубоко, глубокие*

E

ezerā – *в озере*

ezeros – *в озёрах*

ezers – *озеро*

I

iegremdēt – *затопить*

iestiepjas ezerā – *врезается в
озеро*

ietek upes – *впадают реки*

iztek – *вытекает*

izveidojas – *появляются*

K

kas – *что*

kā – *как*

kārēs – *почему*

krasti – *берега*

kur – *где*

L

lieli – *большие*

lielus zemes virsmas ieliekumus –
*большие впадины на
поверхности земли*

M

mazi – *маленькие*

N, Ņ

netek – *не течёт*

nevar saukt – *нельзя звать*

no sauszemes – *от суши*

no visām pusēm – *со всех
сторон*

ņem – *берёт*

P

padziļinājumos – *в углублениях*

parasti – *обычно*

raivēro – *наблюдай*

reļķes – *лужи*

rēc lietus – *после дождя*

piepildīt – *наполнить*

pussala – *полуостров*

R

radīt – *создать*

S

sakrājas – *собирается*

sala – *остров*

sekli – *мелководные*

Š

šādu vietu sauc par – *такое место называется*

visdziļākais ezers – *самое глубокое озеро*

vislielākais ezers – *самое большое озеро*

T

taču – *однако*

tajā (ezerā) – *в нём*

tā – *так*

tek – *течёт*

tie (krasti) – *они*

Z

zemākās vietās – *в низких местах*

zemes virsas padziļinājums – *углубление поверхности земли*

Ū

ūdeni – *воду*

ūdens – *вода*

ūdens viļņošanās – *волны*

V

var – *может*

var būt – *могут быть*

varētu – *можно было бы*

vējš – *ветер*

veidojas – *образуется*

vienu virs otra – *один на другой*

visapkārt ezeram – *вокруг озера*

Zemgale.

74. – 75. lpp.

A

ainavā – *в пейзаже*
apmeklēt – *посетить*
atrodas – *находится*

C

cauri plašām, līdzenām pļavām –
через широкие, ровные луга

D

daļa – *часть*
daudz skaistu, nozīmīgu vietu –
много красивых значимых мест
dienvidos – *на юге*

G

gribētu – *хотел/ – а бы*

K

kādas vietas – *какие места*
kāpēc – *почему*
ko – *что*

krasti – *берега*

L

liela daļa labības un dārzeņu –
большая часть зерна и овощей
Lielupei – *у Лиелупе*

M

Mežotnes pils – *Межотненский*
дворец

N

novada lielākā upe – *самая*
большая река края

P

pilsētas – *города*
plašākie tīrumi – *самые широкие*
поля
plūst – *течёт*

R

Rundāles pils – *Рундальский*
дворец

T

tā (daļa, upe) – *она*
tās (upes) krasti – *её*
Tērvetes Dabas parks –
Терветский природный парк
tiek izaudzēta – *выращивается*
tieši – *именно*
tu – *ты*
tur – *там*

V

visauglīgākās augsnes – *самая*
плодородная почва
vislīdzenākā daļa – *самая ровная*
часть

U

uz jūru – *к морю*

Z

zemi krasti – *низкие берега*
zīmētu – *нарисовл/ – а бы*

Upe.

76. – 77. lpp.

A

avots – *родник*

apkārtnē – *в округе*

C

citā upē, ezerā vai jūrā – *в другую реку, озеро или море*
citas, mazākas, upes – *другие, более мелкие, речки*

D

daudz mazu grāvīšu – *много маленьких канавок*
divi krasti – *два берега*
domā (tu) – *думаешь*
domāju (es) – *думаю*

G

gultne – *русло*

I

ieplūst – *втекает*

ietecēt – *втекать*

ieteka – *устье*

izskalo ceļu – *размывает дорогу*

iztecēt – *вытекать*

izteka – *исток*

Ī

īpašības – *свойства*

J

ja skatās – *если смотреть*

K

kas – *здесь: которые*

krasts – *берег*

kā – *как*

kādas – *какие (свойства)*

kura – *какая (река)*

kreisais krasts – *левый берег*

L

liela – *большая*

labais krasts – *правый берег*

lielākās un ūdeņiem bagātākās

upes – *самые большие и*

полноводные реки

N

no lietus, sniega pazemes
ūdeņiem – *от дождя, снега, из подземных вод*

no ezera – *с озера*

no augstākas vietas uz zemāku –
с более высокого места к низкому

no iztekas uz ieteku – *от истока к устью*

no kurienes – *от куда*

Ņ

ņem – *берёт*

P

pa kuriem – *по которым*

pa labi – *направо*

pa kreisi – *налево*

pa pašas izveidotu gultni – *по руслу, которое проложила сама*

pa smilšaino piekalnīti – *по песчаному пригорку*

pašas sev – *сами себе*
pēc lietus – *после дождя*
piekalnītē – *на пригорке*
rieteka – *приток*
plūst – *течет, текут*
plūstoša – *текущий*

R
rodas – *появляются*

S
savācas straumītēs –
собирается в ручьи
sākties – *начаться*
strauts – *ручей*
sauc par ieteku – *называется*
устьем
sauc par izteku – *называется*
истоком
sauc par pietekām – *называются*
притоками

Š
šo vietu – *это место*

T
tas (ūdens) – *она (вода)*
tek – *течет*
tad – *тогда*
tā (straume) – *он (поток)*
tā (upe) – *она (река)*
tā rodas – *так появляются*
tās (upes) – *они (реки)*
tu – *ты*
tuvākā upe – *ближайшая река*

U
upes tecēšanas virzienā – *в*
направлении течения реки
upes sākuma vietu – *место, где*
начинается река
upei ir – *у реки есть*
upē – *в реке*
uz kurieni – *куда*

Ū
ūdeni – *воду*
ūdens – *вода*
ūdens straume – *поток воды*

V
var – *может, могут*
varbūt – *может быть*
vēroju – *наблюдаю*
vienmēr – *всегда*

Vidzeme.

78. – 79. lpp.

A

ainavā – *в пейзаже*

aizņem – *занимает*

apkārt rauguriem – *вокруг холмов*

apskalo Rīgas līcis – *омывает Рижский залив*

atpūtas vietas – *места отдыха*

atšķirības – *отличия*

aug – *растёт*

augstākie rauguri – *самые высокие холмы*

augšup – *вверх*

B

braucot pa Vidzemi – *поезжая через Видземе*

C

ceļš – *дорога*

citi – *другие*

G

Gaujas krastā – *на берегу Гауи*

Ī

Īrašas – *особенные*

K

kādas – *какие*

krastā – *на берегу*

L

labākās – *самые лучшие*

lejup – *вниз*

lielākā upe – *самая большая река*

līkumo – *поворачивает*

M

meldri – *камыш*

N

nekur citur – *нигде больше*

netālu no Siguldas – *недалеко от Сигулды*

niedres – *тростник*

P

pacēļas – *возвышается*

pie Ainažiem – *около Айнажи*

piejūras pļavas – *приморские луга*

S

salīdzinājumā ar Zemgali – *в сравнении с Земгале*

slēpošanas vietas – *места для катания на лыжах*

T

tā (upe) – *она*

tādu pļavu – *таких лугов*

tāpēc – *поэтому*

tās applūcina jūra – *их заливают море*

tur atrodas – *там находится*

Turaidas pils – *Турайдский замок*

Ū

ūdenī ir – *в воде есть*

V

vidējo un ziemeļu daļu – *среднюю*

и северную часть

Vidzemei – у *Видземе*

Vidzemes augstienē – на

Видземской возвышенности

vienu malu – *один край*

vijas – *вьется*

Z

zāļainas saliņas – *травяные*

островки

ziemā – *зимой*

zīmētu – *рисовал/ – а бы*

Paugurs.

80. – 82. lpp.

A

augstāk nekā apkārtnē – *выше чем окрестность*

augstākie pauguri – *самые высокие холмы*

augsti – *высокие*

augšup – *наверх*

B

braucot ar divriteni – *когда едешь на велосипеде*

D

daudz rīļu – *много усилий*

daudzu pauguru virsotnēs – *на вершинах многих холмов*

dažos no tiem – *на некоторых из них*

G

gar ausīm – *мимо ушей*

grūtāk – *тяжелее*

I

ieliekums – *вогнутость*

iet – *идет*

izliekums – *выгиб*

J

ja ceļš – *если дорога*

K

kā sauc – *как называется*

kāpēc tā? – *почему так?*

L

laisties no tā lejā – *пуститься с него вниз*

lēzeni – *пологие*

N

neiet tik viegli – *не легко*

nekā – *чем*

nieka paugurs – *маленький холмик*

no tās (virsotnes) – *с неё*

no virsotnes – *с вершины*

nogāze – *склон*

nokāpt – *спуститься*

P

pacēļas – *поднимается*

parasti – *обычно*

pat – *даже*

paveras – *открывается*

pavisam cita lieta – *совсем другое дело*

paugura augstākais punkts – *самая высокая точка холма*

pauguram ir – *у холма есть*

paugurs – *холм*

piekāje – *подножие*

pilis – *замки*

pilskalns – *городище*

pilsdrupas – *развалины*

S

sauc par – *называют*

senos laikos – *в древности*

skats uz plašu apkārtni – *вид на окрестности*

slīpums – *покатость*

starp nogāzi un apkārtējo līdzeno
teritoriju – *между склоном и
окружающей ровной
территорией*
stāvi – *крутые*
svilpo – *свистит*

T

tādus – *такие*
tie (pauguri) – *они*
tik viegli – *так легко*
tika celtas – *строились*
to (slīpumu) sauc par nogāzi – *её
называют склоном*

U

uz leju – *вниз*
uz visām pusēm – *во все
стороны*
uzkāpt paugurā – *подняться на
холм*

V

var būt – *могут быть*

var sagādāt – *может
доставить*
vējš – *ветер*
vēl ir saglabājušās – *ещё
сохранились*
Vidzemē – *в Видземе*
vijas – *вьётся*
viršotne – *вершина*

Z

zemes virsas izliekums – *выгиб
земной поверхности*
zemi – *низкие*

Par dzīvo un nedzīvo.

84. – 85. lpp. A

A

atskan – *прозвучал*

C

cilvēku audzēti – *выращенные людьми*

Č

čivina – *щебечут*

D

dabā – *в природе*

dodos mājum – *иду домой*

dzeguzes balss – *голос кукушки*

dzīvā daba – *живая природа*

dzīvo brīvā dabā – *живут на воле*

dzīvo nebrīvē – *живут в неволе*

dzīvo būtņu grupas – *группы живых существ*

G

gar meža malu – *вдоль опушки*

I

ieklausos tajā – *прислушиваюсь к нему*

ir sava vieta un nozīme – *есть своё место и значение*

iztrūkstas – *испугались*

K

katrai dzīvai būtnei – *у каждого живого существа*

L

lēni – *медленно*

N

nedzīvā daba – *неживая природа*
no kādām divām atšķirīgām daļām
– *из каких двух различных частей*

polaižas – *здесь: садится*

P

paslēpjas ūdenszālēs – *спрятались в водорослях*
pārvietojas uz ēnas pusi – *передвигается в тень*

S

sastāv – *состоит*
sekļajā ūdenī – *на мели*

Š

šurpu turpu – *туда сюда*

T

tās (zivis) – *они*

U

upmalas ievās – *в черёмухе, растущей на берегу*

V

vajadzīga – *необходима*
vari nosaukt – *можешь назвать*
visam nedzīvajam – *у всего неживого*
viss ir saistīts – *всё связано*

Par laiku, debespusēm un gadalaikiem.

86. – 87. lpp.

A

atceļā – *возвращаясь домой*
atgriezties mājās – *вернуться домой*

atrodas – *находится*

augstu pie debesīm – *высоко в небе*

austrumu pusē – *в восточной стороне*

B

briest negaisa mākonis – *тяжелеет грозовая туча*
būs vajadzīgas – *будут нужны*

C

caur plaukstošajām koku lapām – *через распускающиеся листья деревьев*

D

dodas izbraukumā – *отправляются в поездку*

I

iestājas – *наступает*
ir runa – *идёт речь*

Ī

Īsajos stāstiņos – *в коротких рассказах*

K

kaut arī – *хотя*

L

lej spožu gaismu – *проливает яркий свет*

M

minēti/ – *as – указаны*

N

noriet saule – *заходит солнце*

P

ragūst – *успевают*
ramalē – *на горизонте*
pats vasaras vidus – *самая середина лета*
pār apsnigušajiem laukiem, mežiem un māju jumtiem – *над заснеженными полями, лесами и крышами домов*
pilnas zvaigžņu – *полное звезд*
pirms – *прежде чем*
plūc puķes – *срывают цветы*
pulkstenis ir tieši astoņi – *ровно восемь*
pulkstenis rāda – *на часах*

S

septembra beigās – *в конце сентября*
spīd – *светит*
svinīgs pasākums par godu māmiņām – *торжественное мероприятие в честь мам*

T

tās (puķes) – *они*

tās (sauļes) stari – *его лучи*

V

vēro – *наблюдают*

vēss – *прохладно*

**Par upēm, ezeriem,
pauguriem.**

88. – 89. lpp.

A

augstākās daļas – *самые
высокие части*

augstiene – *возвышенность*

avots – *родник*

B

Baltijas jūrā – *в Балтийском
море*

D

daudz upju – *много рек*

E

ezers – *озеро*

I

ietek – *втекает*

izteka – *исток*

ieteka – *устье*

Ī

Īraši – *особенно*

J

jūra – *море*

K

kas ir raksturīgs purvam – *что
характерно для болота*

kāra – *дюна*

kāda ir atšķirība – *какая разница*

ko cilvēki gūst no upēm – *что
люди получают от рек*

kur atrodas – *где находится*

L

līdzenums – *равнина*

līdzena – *ровная*

N

nogāze – *склон*

P

pauguraina – *холмистая*

paugurs – *холм*

piekāje – *подножье*

plava – *луг*

pieteka – *приток*

purvs – *болото*

S

sauc par augstienēm –

называются возвышенностью

sākas – *начинается*

starp upi un ezeru – *между рекой
и озером*

T

teritorija – *территория*

tās (teritorijas) – *её*

tā (virsa) – *она*

V

virgotne – *вершина*

Z

zemākās (daļas) – *самые низкие*

zemes virsa – *поверхность
земли*

zemiene – *низменность*

Par Latvijas dabas ainavām.

90. – 91. lpp.

A

ainava – *пейзаж, ландшафт*
aizvijas ure – *извивается река*
atšķirt – *различить*

B

būvētas – *строятся*

D

dabas parks – *природный парк*
dabas skaistumu – *природную красоту*
Daugavas loki – *излучины*
Даугавы

E

ezera ūdens – *озёрная вода*

I

iemirdzas – *блестит*

K

ko tu esi redzējis – *который ты видел*

L

Latvijas ainavā – *в пейзаже Латвии*
lauku sētas – *сельские подворья*
līku loču – *с изгибами*

M

mainīt – *менять*
met loku – *делает дугу*
mūsdienīgas celtnes – *современные постройки*

N

neglītākā ainava – *самый непривлекательный пейзаж*

P

palīdz – *помогает*
pamalē – *на горизонте*
parku ieskaucas pilis – *окаймленные парками дворцы*

pāri pļavām un mežiem – *через луга и леса*
pēc lietus – *после дождя*
pieejot tuvāk – *подойдя ближе*

S

saglabāt – *сохранить*
saulē – *на солнце*
senās ēkas – *старые здания*
skaistākā ainava – *самый красивый пейзаж*
stāv meži – *стоят леса*

Š

šo – *эту*

T

tālumā – *вдали*
tiek atjaunotas – *восстанавливаются*
tikai – *только*

U

uzņēmies atbildību – *взял на себя ответственность*

**Par Latvijas
pazīstamākajām vietām.**

92. – 93 . lpp.

A

aizbraukt – *поехать*

apdzīvotas vietas – *населённые
места*

apskatīt – *посмотреть*

ar jaukām dabas ainavām – *с
чудесными природными
пейзажами*

augstākais raugurs – *самый
высокий холм*

G

gribētu – *хотелось бы*

K

katrs – *каждый*

ko gribētos – *которое хотелось
бы*

krāšņākā Latvijas pils – *самый
красивый дворец Латвии*

kurp – *куда*

L

lielākā ure – *самая большая
река*

lielākās pilsētas – *самые
большие города*

M

mijas – *чередуются*

P

par pazīstamākajām vietām – *о
достопримечательностях*
patikt – *понравиться*

R

Rundāles pils – *Рундальский
дворец*

S

skaistākā vieta – *самое красивое
место*

skats no Gaiziņa – *вид с Гайзиня*

T

tuvākajā apkārtnē – *в ближайшей
округе*

V

vasarā – *летом*

viesiem no citām zemēm –
заграничным гостям

var atrast vietu – *можно найти
место*

varētu – *могло бы*

Par cilvēku.

94. – 95. lpp.

A

ar ko nodarbojas – *чем
занимаются*

ar svešiem – *с чужими*
atpūtas laikā – *во время отдыха*
atrastus priekšmetus –
найденные предметы

augi aug – *растения растут*

B

bez pieaugušajiem – *без
взрослых*

C

cilvēkam – *у человека*
citās bīstamās vietās – *в других
опасных местах*

D

dabā – *в природе*
dabas parādības notiek –
природные явления протекают

daudz noteikumu – *много правил*
dodies – *отправляйся*
dodoties ceļā – *отправляясь в
путь*

E

elektrības vadus –
электропровода
esi vērīgs – *будь
наблюдательным*
esi uzmanīgs – *будь
внимательным*

G

gūst – *получают*

I

ierīces – *приборы*
īpaša loma – *особая роль*
ir dzirdamas – *слышны*
izmanto – *использует*
izpēta – *исследует*
izpēti – *исследуй*
izvēlies – *выбери*

K

kādas skaņas – *какие звуки*
kas jāatceras – *что надо
помнить*
kas jāievēro – *которые надо
соблюдать*
karjeros – *в карьерах*
kā – *как*
kopā – *вместе*

L

laikapstākļiem piemērotu apģērbu
– *одежду по погоде*

N

neaizskar – *не трогай*
neēd – *не ешь*
nekurini ugunsgrāvis – *не
разжигай костёр*
nenodari sev pāri – *не навреди
себе*
nepazīstamus – *неизвестные*
nerotaļāties – *не играй*
netrokšņo – *не шуми*

novēro dzīvniekus – *наблюдай животных*

P

praklausies – *послушай*
priecājas par tās skaistumu –
радуется её красоте

S

saudzē dabu – *бережёт природу*
savā apkārtnē – *в своём окружении*
savām rotaļām un vasaras
pastaigām – *для своих игр и летних прогулок*

U

uzmanies no čūskām, ērcēm –
остерегайся змей, клещей

V

var nodarīt pāri dabai – *можно навредить окружающей среде*
vasara būtu jauka – *было хорошо летом*

vēro – *смотри*

viena no daudzajām dzīvajām
būtnēm – *одна из многих живых существ*